

VINICE V KRAJINĚ SEVEROZÁPADNÍCH ČECH

VINEYARDS IN THE LANDSCAPE OF NORTHWESTERN BOHEMIA

Jiří Riezner¹

¹ Katedra geografie, Přírodovědecká fakulta, Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, Pasteurova 3632/15, 400 96 Ústí nad Labem, Česká republika

Abstrakt

Vinice jsou trvalou kulturou již tisíc let přítomnou v kulturní krajině severozápadních Čech a v oblastech s vhodnými přírodními poměry mají i v současnosti krajinotvorný význam. Prvním cílem příspěvku je zjistit co nejpřesněji výskyt vinic v severozápadních Čechách na úrovni katastrálních území s využitím několika zdrojů (především veřejný registr půdy LPIS, Registr vinic a ortofotosnímky). Rozloha zdejších vinic je 356,5 ha, což činí přibližně polovinu z celkové výměry vinic v Čechách a 2 % z rozlohy vinic v Česku. Vinice se nacházejí ve 45 katastrálních územích, nejrozsáhlejší vinice jsou ve Velkých Žernosekách (37,6 ha). Na základě terénního průzkumu a leteckých snímků je hodnocen krajinotvorný význam vinic, zejména krajinný kontext daný reliéfem a krajinným pokryvem okolní krajiny. Na závěr je představeno spektrum staveb a krajinných prvků, které se nacházejí na vinicích a dotvářejí jejich krajinný ráz, jako jsou například terasy a viničné domky.

Klíčová slova: vinice, Ústecký kraj, krajinný ráz, vinohradnické stavby

Abstract

Vineyards are a permanent culture present in the cultural landscape of northwestern Bohemia for over a thousand years, and in areas with suitable natural conditions they continue to play a landscape-forming role. The first objective of this contribution is to determine, as accurately as possible, the spatial distribution of vineyards in northwestern Bohemia at the level of cadastral areas, using several sources (primarily LPIS, the Vineyard Register, and orthophotos). The total vineyard area is 356.5 ha, which represents approximately half of the total area of vineyards in Bohemia and 2% of the vineyard area in Czechia. Vineyards are located in 45 cadastral areas, the largest vineyards are in Velké Žernoseky (37.6 ha). Based on field survey and aerial photographs, the landscape significance of vineyards is evaluated, with particular attention paid to their landscape context, as determined by relief and surrounding land cover. Finally, the paper presents the range of viticultural buildings and landscape elements that contribute to their landscape character is presented, such as terraces and vineyard cottages.

Keywords: vineyards, Ústí nad Labem Region, landscape character, viticultural buildings

<https://doi.org/10.11118/978-80-7701-098-6-0178>

ÚVOD

Severozápadní Čechy představují jednu z nejsevernějších oblastí Evropy, kde se réva vinná tradičně pěstuje. Příhodné přírodní podmínky pro tuto teplomilnou a světlomilnou rostlinu zde jsou proto pouze v nižší nadmořské výšce v mikroklimaticky příznivých polohách, přičemž roli hrají i další faktory. Vinice jsou součástí kulturní krajiny severozápadních Čech přinejmenším od 11. století. První písemná zmínka o vinohradnictví v tomto regionu se nachází v darovací listině knížete Svytlahy II. kolegiátnímu kostelu sv. Štěpána v Litoměřicích z roku 1057. Kromě jiného pozemkového majetku jsou v ní darovány vinice i s vinaři. V tomto období rozvíjely pěstování révy vinné kláštery a církevní instituce, od 13. století také měšťané, v menší míře šlechta a poddaní. Řadu opatření k povznesení vinařství vydal císař Karel IV. Období úpadku vinařství za husitských válek a třicetileté války vystřídaly časy prosperity. Mnoho vinic se rozkládalo v okolí měst, což platí zejména pro Litoměřice, Louny, Most, Ústí nad Labem, Kadaň a Děčín (Košťál, 1958; Kraus, 1964). Od 18. století až do poloviny 20. století plocha vinic výrazně klesala, případně v některých obdobích kolísala. Poté výměra vinic v severozápadních Čechách mírně rostla a tento trend lze pozorovat i v posledních letech. Přestože jsou plochy vinic v severozápadních Čechách ve srovnání s jižní Moravou zanedbatelné, v některých menších územích jsou charakteristickým znakem krajiny. Jejich krajinotvorný význam a estetický účinek je ovlivněn řadou faktorů. Vinice obohacují stavby a prvky vzniklé v souvislosti s pěstováním révy vinné a výrobou vína. Prvním cílem příspěvku je co nejpřesněji zjistit výskyt a rozlohu vinic v severozápadních Čechách na úrovni katastrálních území, druhým cílem je provést hodnocení vybraných aspektů krajinotvorného významu vinic a třetím cílem je poskytnout přehled typů vinohradnických staveb a krajinných prvků vinic.

METODIKA

Údaje o poloze a rozloze vinic poskytují různé zdroje, které se liší účelem vzniku, prostorovou přesností, způsobem sběru dat a jejich aktuálností. Pro celé Česko tak udává k 31. prosinci 2024 katastr nemovitostí 20 766 ha vinic, Registr vinic 17 304 ha vinic a LPIS 15 122 ha vinic (Ministerstvo zemědělství, 2025; Český úřad zeměměřický a katastrální, 2025). Jako primární zdroje dat pro tento příspěvek byly zvoleny systém identifikace zemědělských pozemků LPIS a Registr vinic, jehož vedením je pověřen Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský. Údaje z Registru vinic byly exportovány k 30. 6. 2025 a z LPISu k 21. 5. 2025 a následně sumarizovány na úrovni katastrálních území. Vinice menší než 200 m² nebyly zohledněny. LPIS obsahuje méně vinic než Registr vinic, který však neudává přesnou polohu vinice, neboť není založen na geografickém informačním systému (GIS). Proto byla lokalizace a rozloha vinic dále ověřena na ortofotosnímcích. Na základě studia leteckých snímků a mediálních výstupů byly v několika případech objeveny menší a zpravidla mladé vinice, které nebyly ani v jednom z obou primárních zdrojů. V nejasných případech (známky zániku vinice, možnost záměny s jinou trvalou kulturou) byla využita funkce Street View, případně byl osloven příslušný vinař s dotazem, zda jeho vinice stále existuje či jaká je její aktuální výměra. Aby bylo možné vztáhnout zjištěné údaje o rozloze vinic k vyšším územním jednotkám, jsou v příspěvku severozápadní Čechy pojímány jako Ústecký kraj.

Krajinotvorný význam vinic byl hodnocen na základě terénního průzkumu, leteckých snímků, údajů o rozloze vinic a dalších zdrojů. Zohledněn byl zejména krajinný kontext vinic. Spektrum staveb a krajinných prvků, které se nacházejí na vinicích, bylo zjišťováno a dokumentováno taktéž v rámci terénního průzkumu, zaměřeného v první řadě na vinice kontinuálně existující po delší období.

VÝSLEDKY

Rozšíření vinic

Vinice se v Ústeckém kraji rozkládají na 356,5 ha, což představuje 0,067 % rozlohy kraje a zároveň 2,06 % z výměry všech osázených vinic v Česku. Vinice v Ústeckém kraji mají o něco vyšší rozlohu než vinice ve zbytku Čech (320 ha, z toho 307 ha ve středních Čechách)

(Ministerstvo zemědělství, 2025). Rozloha vinohradů v jednotlivých okresech se velmi liší, nejrozsáhlejší viniční plochy se nalézají v okresech Litoměřice (223,7 ha) a Most (101,7 ha). Vinice se nacházejí ve 45 katastrálních územích, která jsou součástí 35 obcí (Ústecký kraj má 1 413 kat. území a 354 obcí). Nejníže leží vinice v Děčíně, kde jsou součástí jižně orientovaných zámeckých zahrad (nejnižší bod v 146 m n. m.) a velmi malá vinice leží jižně od zámecké sýpky (min. 135 m n. m.). Jedná se zároveň o nejsevernější výskyt vinic v Česku. Nejvýše (do 374 m n. m.) sahá vinice u vesnice Lipá v Českém středohoří (katastrální území Mřsklesy).

I: Výskyt vinic v okresech Ústeckého kraje

	Děčín	Chomutov	Litoměřice	Louny	Most	Teplice	Ústí nad Labem
Rozloha vinic (ha)	0,03	22,89	223,7	7,77	101,7	0	0,37
Podíl na celkové rozloze vinic v Ústeckém kraji (%)	0,01	6,42	62,75	2,18	28,54	0	0,1
Počet katastrálních území s vinicemi	1	5	29	4	5	0	1
Počet obcí s vinicemi	1	3	24	4	2	0	1

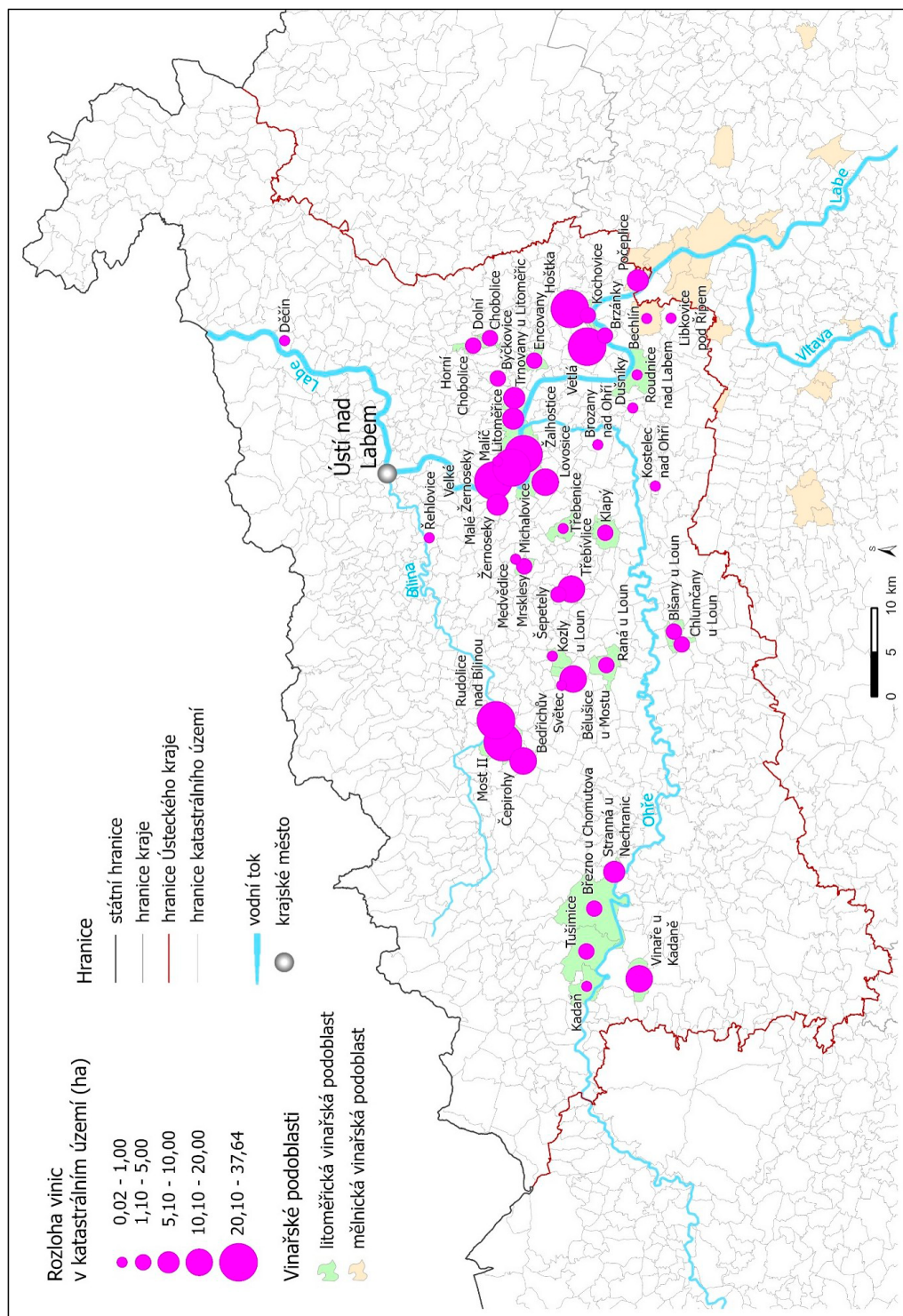
Nejrozsáhlejší takřka souvislé výsadby révy vinné se nalézají mezi Velkými Žernoseky a vrcholem Radobýl západně od Litoměřic a mezi Kochovicemi a vrcholem Sovice severně od Roudnice nad Labem. Na úrovni katastrálních území nalezneme největší plochy vinic ve Velkých Žernosekách (37,6 ha), které následují katastrální území Most II (36,2 ha), Rudolice nad Bílinou (34,2 ha) a Hošťka (33,7 ha). Vinice o ploše přesahující deset hektarů vykazuje celkem dvanáct katastrálních území. Naopak ve čtrnácti katastrálních územích mají vinice rozlohu menší než jeden hektar. Podíl vinic na rozloze katastrálního území přesahuje 10 % u čtyř katastrálních území, nejvyšší je v Michalovicích u Velkých Žernosek (27,1 %). Podíl vinic na výměře zemědělské půdy je vyšší než 10 % v sedmi katastrálních územích. Nejvyšší je v k. ú. Čepirohy (54,3 %), což je ale způsobeno nízkým zastoupením ostatních zemědělských kultur v tomto rekultivovaném území, následují Michalovice (34,7 %). Velikost vinic velmi kolísá – od desítek metrů čtverečních po desítky hektarů. Největší vinice se rozprostírá na jižním svahu vrchu Špičák na okraji Mostu na ploše 34,17 ha. Tato vinice pojmenovaná po sv. Vavřinci byla vysazena v letech 1976–1977.

Krajinotvorný význam vinic

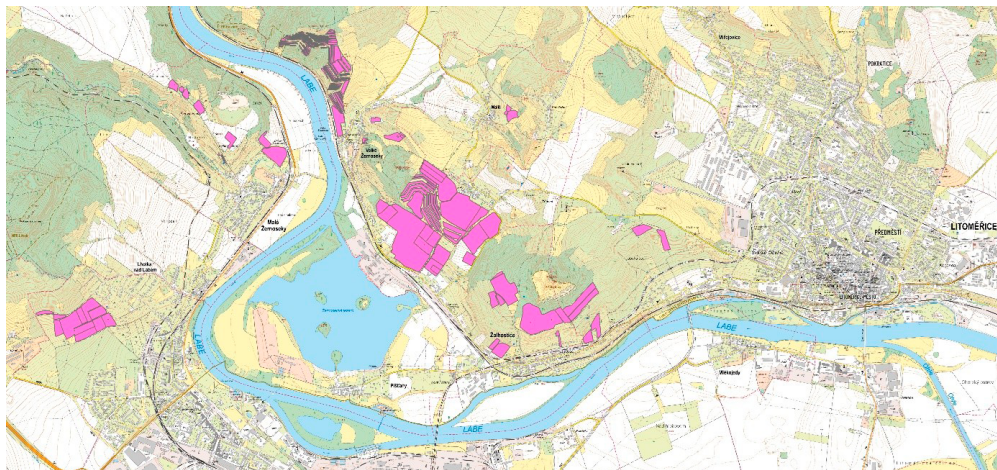
Krajinotvorný význam vinic je dán řadou aspektů, k podstatnějším náleží velikost a tvar jednotlivých vinic a jejich podíl na rozloze větších krajinných celků (viz výše). Důležitý je také krajinný kontext a s ním související pohledová exponovanost vinic – výhledy na ně a z nich. Společným znakem všech vinic je pravidelná textura daná vysazováním révy v rovnoběžných řadách a jejím vedením po drátěnce upevněné na sloupcích. Estetické působení vinic může ovlivňovat přítomnost vinohradnických staveb a dalších prvků (viz další kapitola).

Vinice se v severozápadních Čechách nacházejí v rozdílném krajinném kontextu, kterým je myšlen zejména typ reliéfu a charakter krajinného pokryvu okolní krajiny. Některé vinice jsou situovány na mírných svazích jižního a jihovýchodního okraje Českého středohoří v zemědělské krajině (např. v k. ú. Třebívlice, Býčkovice a Horní Chobolice), jedna větší vinice se rozkládá na svahu nejvýchodnějšího výběžku Doupovských hor (Vinaře u Kadaně).

Značná část vinic se nachází na svazích široce otevřených údolí Labe a Ohře (Velké Žernoseky, Malé Žernoseky, Březno u Chomutova/Vičice). Dílčí variantou je pás vinic nad horní hranou příkrého pravého břehu Labe (Hošťka, Vetlá), z kterých se díky poloze několik desítek metrů nad nivou Labe naskýtají výhledy do polabské krajiny a na Říp. Podloží zde jsou v obou případech křídové či třetihorní sedimentární horniny, místy kryté sprašemi a fluvialními sedimenty. Vinice obklopují pole, trvalé travní porosty, sídla i les, místy křovinaté porosty lad na svazích (Stranná u Nechranic, Brzánky).

1: Rozloha vinic v katastrálních územích
Autoři: Zuzana Horychová, Jiří Riezner

2: Vinice v systému LPIS mezi Litoměřicemi, Lovosicemi a Velkými Žernoseky
Zdroj: MZe, LPIS

3: Pohled na vinice nad pravým břehem Labe od západu, v pozadí město Štětí
Foto: Karel Kubeš

Další skupinu představují vinice na svazích kopců budovaných třetihorními vulkanickými horninami (fonolit, nefelinit a bazanit). Tyto vrcholy jsou krajinnými dominantami, v první řadě se jedná o vrcholy Lovoš, Radobýl, Hněvín, Oblík, Házmburk a Blšanský vrch. Zdejší vinice jsou často pohledově exponované a také se z nich výhledy nabízejí.

4: *Vinice se starými terasami na svahu Hněvina v Mostě*
Zdroj: České vinařství Chrámce

Odlišným typem jsou vinice na rekultivovaných výsypkách hnědouhelných povrchových lomů v Mostecké pánvi, neboť réva vinná se zde stala novou rekultivační plodinou vzhledem ke své relativní nenáročnosti na půdní podmínky a schopnosti kořenit do hloubky několika metrů. Nacházejí se v blízkosti města Most – na výsypce lomu Hrabák v Čepirozích. Vinice, zvané Barbora, Libuše a Mariana, zde byly založeny především díky snaze vinaře Ing. Ivana Váni na přelomu 70. a 80. let 20. století na celkové ploše 35 ha v blízkosti obytné zástavby (Štýs, 2009; České vinařství Chrámce, 2026). Na rekultivované výsypce Merkur mezi elektrárnou Tušimice a městem Kadaň byla roku 2017 vysazena vinice o výměře 1,7 ha. Nachází se v nadmořské výšce 349–358 m mezi sadem a polem na svahu mírně se sklánějícímu k jihu a na pronajatém pozemku zde hospodaří město Kadaň.

Vinice v intravilánech jsou malé a nacházejí se buď na veřejných místech (Březno u Chomutova), nebo jsou obklopené soukromými zahradami a zástavbou (Dušníky). Další variantou jsou vinice v areálech památkových objektů, jakými jsou zámek v Roudnici nad Labem, zámek v Děčíně a tvrz v Brozanech nad Ohří. V Kadani lemuje vinice dva úseky městských hradeb a rozkládají se v jižní části areálu františkánského kláštera, který je chráněn jako národní kulturní památka.

Krajinné prvky vinic

Na vinicích severozápadních Čech se nacházejí stavby a krajinné prvky, které vznikly pro potřeby vinohradnictví a vinařství. Některé jsou již reliktní, neboť původní funkci neplní. Každý z těchto objektů může nabývat různých podob lišících se prostorovými parametry, použitým stavebním materiálem a dobou vzniku.

Viničné domky měly strážní funkci a mohou sloužit také ke skladování náradí potřebného k obhospodařování vinic. Jednotlivé viniční domky se nalézají na vinici pod Lovošem v Lovosicích a na vinici na jihozápadně exponovaném svahu Hněvina v Mostě. Soubor čtyř viničních domků je výrazným krajinnotvorným prvkem na vinicích na svazích labského údolí u Velkých Žernosek. Jedná se o stavby čtvercového půdorysu kryté valbovou střechou pravděpodobně z 18. století, které jsou památkově chráněny od roku 1958 (Národní památkový ústav, 2015).

5: *Opěrná zeď na vinici Malá Vendule ve Velkých Žernosekách z opuky, která přečkala terasování v polovině 80. let 20. století*

Foto: J. Riezner

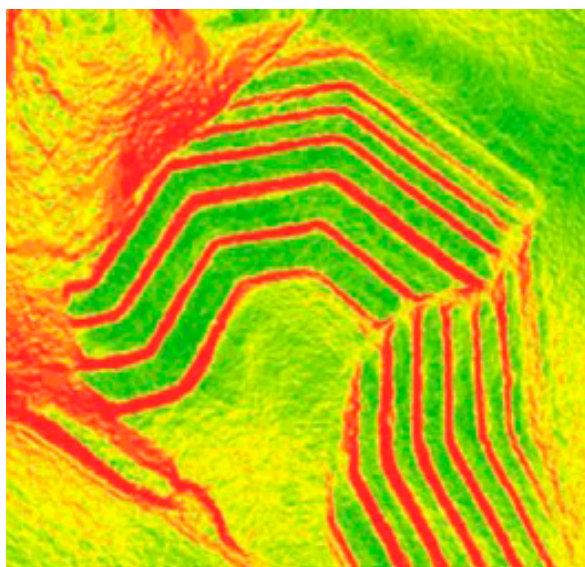
6: *Památkově chráněný vinický domek na vinici Mariánská ve Velkých Žernosekách s historizující fasádou z konce 19. století*

Vinice jsou často pro vhodné mikroklimatické podmínky zakládány na svazích, nevýhodou je však vyšší míra eroze, pracnější obdělávání a v novějším době omezené použití techniky. Svažitéjší pozemky byly proto terasovány. V minulých staletích vznikaly menší agrární terasy s opěrnými zídkami. Ty jsou v některých případech vybudované z nasucho skládaných kamenů vulkanického původu, jako například na vinici pod Hněvínem v Mostě obnovené roku 2004. V oblastech s podložím tvořeným sedimentárními horninami křídového stáří mají odlišný charakter. Opěrné zídky jsou pečlivě skládané k opukovým kamenům s minimálním podílem spár. Nejvíce se jich zachovalo na vinicích Malá Vendule a Velká Vendule ve Velkých

Žernosekách. V 80. letech 20. století bylo provedeno terasování vinic s využitím těžké techniky za účelem zvýšení rentability hospodaření, a to severně od Velkých Žernosek (dnešní viniční trati Mariánská, Malá Vendule a Velká Vendule) a mezi Michalovicemi a Velkými Žernoseky, kde je až sedm teras nad sebou. Tyto systémy teras jsou v současné krajině výraznými prvky a skládají se z protáhlých plošin osázených révou a hlíněných svahových stupňů (mezi proměnlivé výšky a obvykle značného sklonu).

7: Krátký úsek opukové ohradní zdi vinice Velká Vendule ve Velkých Žernosekách
Foto: J. Riezner

8: Amfiteátrovitě uspořádané terasy vinic mezi Michalovicemi a Velkými Žernoseky v tzv. Třešňoveckém kotli patrné na digitálním modelu reliéfu (funkce sklonitost svahů)
Zdroj: ČÚZK, analýza výškopisu, <https://ags.cuzk.gov.cz/av/>

Vinice bývají obvykle oploceny, přičemž charakter oplocení se v průběhu času měnil. Dnes převládají ploty z drátěného pletiva mezi betonovými sloupky. Vzácně se zachovaly kamenné ohradní zdi kryté velkými plochými kameny. Na okrajích vinic se jen výjimečně nacházejí vinařské podniky. V Žalhosticích byl roku 2016 dokončen architektonicky hodnotný vinařský dům firmy Vinařství pod Radobýlem s.r.o. Dvoupodlažní stavba Ing. Arch. Petra Sedláčka (ateliér MISE s.r.o.) sdružuje moderní provoz a reprezentační část. Na vinici za vinařským domem vznikla moderní geometricky pojatá kaplička se zvonící (Vinařství pod Radobýlem, 2026).

DISKUZE

Pro získání přesných údajů o lokalizaci a rozloze vinic muselo být využito několik zdrojů dat. Ani hodnota rozlohy jedné vinice není často stejná u dvou hlavních zdrojů – LPISu a Registru vinic, které získávají údaje odlišným způsobem. Roli hraje mimo jiné určení rozlohy tzv. manipulační plochy, což je plocha neosázená révou vinnou v těsném sousedství řádků révy sloužící k průjezdu techniky. Databáze CORINE Land Cover nebyla využita, přestože obsahuje třídu krajinného pokryvu vinice. Ta je ale definována pouze jako plocha pokrytá vinicemi z více jak 50 %. Vedle toho, minimální mapovací jednotka 25 ha je pro účely tohoto příspěvku příliš velká. Databáze ZABAGED je prostorově přesnější a obsahuje vinice, ale je aktualizována po dlých obdobích Česka v pětiletém cyklu a neumožňuje tedy získat data o plochách vinic ke zvolenému časovému horizontu pro větší území. Nevyužit byl také katastr nemovitostí, neboť nesoulad mezi druhem pozemku v katastru a faktickým stavem v krajině je nezanedbatelný.

Krajiny s vinohrady jsou vnímány všeobecně pozitivně, ale hodnocení konkrétních viničních krajín v různých typech krajiny může být diferencované. Velkoplošné vinice mají sice krajinnotvorný význam, ale ne vždy vyšší krajinařskou hodnotu. Kvalitu krajinné scény s vinicemi může ovlivňovat kromě v příspěvku pojednaných faktorů řada dalších, projevujících se více v detailu, jako je například přístupnost, intenzita obhospodařování, technické vybavení a cestní síť vinic či vitalita révy vinné (Salašová, Štefunková, 2009).

Soubor vinohradnických staveb a krajinných prvků vinic severozápadních Čech není široký, více typů objektů obohacuje viničnou krajinu Mělnicka a jižní Moravy. Na Litoměřicku schází ve srovnání s jižní Moravou sklepní uličky a lisovny, což je způsobeno odlišným vývojem vinařství v obou oblastech. Regionální variabilitě a proměnám funkcí vinohradnických staveb moravských vinařských regionů se věnovalo několik autorů (Frolec, 1974; Matuszková, Kovářů, 2004; Markel, 2013). Budoucí průzkum může rozšířit spektrum identifikovaných vinohradnických staveb a krajinných prvků vinic, a to také o objekty v intravilánech sídel a na lokalitách, kde se vinice nacházely v minulosti.

ZÁVĚR

Vinice severozápadních Čech představují sice pouhých 2 % z celkové rozlohy vinic v Česku, přesto v několika menších územích významně spoluutvářejí krajinný ráz a v lokálním měřítku mají význam pro ekonomiku a vinařský cestovní ruch (Motlochová, 2014). Vinice jako jedna z tradičních forem specializovaného zemědělského využívání krajiny zvyšují krajinnou diverzitu severozápadních Čech. Hodnotíme-li zdejší vinice v krajinném kontextu, je i přes jejich malou rozlohu nápadná jejich typologická pestrost, neboť se vyskytují v územích s velmi odlišným geologickým podložím, reliéfem a sekundární krajinnou strukturou. Zatímco na Velkožernosecku existují některé vinice kontinuálně, jinde jsou velmi mladé, na některých lokalitách jsou však obnovené po delší době na místě zaniklých vinic. Vinohradnická rekultivace výsypek realizovaná ve velkém rozsahu na Mostecku byla tehdy v evropském měřítku raritou. V posledních desetiletích byly zvoleny vinice jako jedna z forem rekultivací v dalších regionech Evropy, nejbližší v Lužici.

Estetický vjem z vinic ovlivňují různorodé vinohradnické stavby a další krajinné prvky, zčásti se jedná o starší objekty náležející ke kulturnímu dědictví regionu. Vinohradnická krajina se stala v posledních letech předmětem zájmu odborníků zaměřujících se na typologii historické kulturní krajiny v Česku (Ehrlich a kol., 2020; Šantrůčková a kol., 2024). V monografii

9: Letecký snímek Brány Čech (Porta Bohemica) od jihovýchodu, vpravo v popředí terasované vinice u Velkých Žernosek

Historické kulturní krajiny České republiky (Kuča a kol., 2020) je jako jeden ze čtyř příkladů typu krajina vinic pojednána krajina Velkožernosecka v Bráně Čech (Porta Bohemica), kterou lze z krajinářského hlediska řadit k nejhodnotnějším v Čechách. Nachází se v CHKO České středohoří, jiné cenné segmenty historických vinohradnických krajin vysokých estetických kvalit lze chránit například jako krajinné památkové zóny.

POUŽITÁ LITERATURA

- ČESKÉ VINAŘSTVÍ CHRÁMCE. 2026. *Vinice Most – Čepirohy*. Chráme: České vinařství Chráme. [cit. 2026-03-15]. <https://www.ceske-vinarstvi.cz/cz/o-vinarstvi/nase-vinice/vinice-most-cepirohy/>
- ČESKÝ ÚŘAD ZEMĚMĚŘICKÝ A KATASTRÁLNÍ. 2025. *Souhrnné přehledy o půdním fondu z údajů katastru nemovitostí České republiky*. Praha: Český úřad zeměměřický a katastrální. ISBN 978-80-88197-37-9
- EHRLICH, M. et al. 2020. *Typologie historické kulturní krajiny České republiky*. Metodika s osvědčením Ministerstva kultury. České Budějovice, Národní památkový ústav, 168 s. ISBN 978-80-85033-95-3
- FROLEC, V. 1974. *Lidová architektura na Moravě a ve Slezsku*. Brno: Blok.
- KRAUS, V. 1964. Vývoj a význam severočeského městského vinařství. *Rostlinná výroba*. 37, 1315–1328.
- KOŠTÁL, M. 1958. O významu severočeského vinařství v minulosti. *Sborník Československé akademie zemědělských věd. Historie a musejnictví*. 3(3), 173–202.
- KUČA, K., MALINA, O., SALAŠOVÁ, A., WEBER, M. et al. 2020. *Historické kulturní krajiny České republiky*. Průhonice: Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i. ISBN 978-80-87674-32-1
- MARKEL, M. 2013. Historické kořeny fenoménu sklepních uliček. In: *Sklepní uličky jižní Moravy: historie, památková ochrana, přítomnost*. Brno: Centrála cestovního ruchu - jižní Morava, s. 3–14.

- MATUSZKOVÁ, J., KOVÁŘŮ, V. 2004. *Vinohradnické stavby na Moravě*. Brno: Era. ISBN 80-7366-001-6
- MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. 2025. *Veřejný export dat LPIS* [dataset]. Praha: Ministerstvo zemědělství. [cit. 2025-05-21]. <https://agrigis.gov.cz/portal/apps/storymaps/stories/99ddc-665f57a4843b878e86c23e99b31>
- MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. 2025. *Registr vinic* [dataset]. Praha: Ministerstvo zemědělství. [cit. 2025-06-30].
- MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. 2025. *Situační a výhledová zpráva. Réva vinná, víno*. Praha: Ministerstvo zemědělství. ISBN 978-80-7434-810-5
- MOTLOCHOVÁ, S. 2014. *Vinařský cestovní ruch v oblasti Čechy*. Diplomová práce. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta. [cit. 2026-03-15]. <https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/71218>
- NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV. 2015. Viničné domky. In: *Památkový katalog*. Praha: Národní památkový ústav. [cit. 2026-03-26]. <https://pamatkovykatalog.cz/vinicne-domky-2281038>
- SALAŠOVÁ, A., ŠTEFUNKOVÁ, D. 2009. Estetické atribúty vinohradníckej krajiny. *Životné prostredie*. 43(1), 18–23. ISSN 0044-4863
- ŠANTRŮČKOVÁ, M. et al. 2024. *Území pravděpodobného výskytu historických kulturních krajín*. Praha: Centrum pro krajinu a biodiverzitu. [cit. 2026-03-20]. <https://vukoz.maps.arcgis.com/apps/mapviewer/index.html?webmap=4c7329015fb44995a35f80df123833ca>
- ŠTÝS, S. 2009. Vinohradnické rekultivace Mostecka. *Mostecké listy*. 10(9), 4.
- VINAŘSTVÍ POD RADOBYLEM. 2026. *Architektura*. Žalhostice: Vinařství pod Radobylem. [cit. 2026-03-28]. <https://www.vinarstvipodradobylem.cz/>

Contact Information / Kontaktní údaje

Jiří Riezner: jiri.riezner@ujep.cz, <https://orcid.org/0000-0001-9544-0794>